



# hudobný život

ROČNÍK LII

7-8

2020

2,92 €

hudobné  **entrum**  
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Letná príloha: Saxofón / Koncerty konečne s publikom / Július Gyermeik / Súčasná hudba  
s perzskou príchutou / BANDA deťom / M. Jakabčic CZ-SK Big Band / Jaroslav Laifer / Jimmy Cobb



Hlboký nádych  
hudobného leta

# HORTUS ARTIS

A  
HORTUS  
ARTIS



CYKLUS  
KOMORNÝCH  
KONCERTOV  
V ZÁHRADĚ  
DOMU

## ALBRECHTOVCOV

### HUDBA ZO ZÁHRAD

Diabelli, Mertz, Giuliani, Mayseder a ďalší

**1. AUGUST 2020 / 17.00**

Radka Krajčová, Martin Krajčo–gitara,  
Juraj Tomka–husle

### NA VLNÁCH FANTÁZIE

Albrecht, Vaughan Williams, Beethoven

**2. AUGUST 2020 / 17.00**

Mucha Quartet, Martin Ruman–viola

### ZA SÚMRAKU

Albrecht, Respighi, Beethoven

**9. AUGUST 2020 / 17.00**

Mucha Quartet,  
Petra Noskaiová–spev

### PREŠPORSKÁ LUTNA A GITARA

Neusidler, Durant, Mertz

**16. AUGUST 2020 / 17.00**

Zuzana Meleková, Jakub Mitřík–lutna,  
Karol Samuelčík–gitara, Adam Szendrei–husle

### GUIARALIA

Breiner, Godár, Nouis,  
Kolkovič, Kupkovič, Malovec

**23. AUGUST 2020 / 17.00**

Bratislavské gitarové kvarteto

### AMOROSO

Beethoven, Albrecht, Piazzolla

**30. AUGUST 2020 / 17.00**

Mucha Quartet,  
Martin Chovanec–bandoneón

### FILOMÉLA

Schubert, Mertz, Beethoven, Giuliani

**13. SEPTEMBER 2020 / 17.00**

Matúš Šimko–spev, Martin Krajčo–gitara

### SERENÁDA...?

Albrecht, Mozart, Beethoven

**20. SEPTEMBER 2020 / 17.00**

Mucha Quartet, Matúš Veľas–hoboj

A  
ALBRECHT  
FORUM

Vstupenky: MUSIC FORUM, Na vršku 1, 811 01 Bratislava  
(Po-Pi 11.00 – 13.00 a 14.00 – 16.00)  
tel: 0905 871 868 [hortusartis.sk@gmail.com](mailto:hortusartis.sk@gmail.com)  
a 2 hodiny pred podujatím v Dome Albrechtovcov,  
Kapitulská 1, 811 01 Bratislava.  
Ceny 8€, 5€, 2€, permanentka 50€.

Hlavný partner  
projektu:  
u. **fond  
na podporu  
umenia**  
Z verejných zdrojov podporil  
Fond na podporu umenia

S finančným príspevkom:

H Hudobný fond  
Music Fund Slovakia

SOZA

Mediálny partner: **hudobný život**

Vážení čitatelia,

od apríla mapujeme na obálkach nášho časopisu vývoj situácie v hudobnom živote v čase pandémie nového koronavírusu. Titulná fotografia letného dvojčísla už jednoznačne dokazuje prítomnosť publika, aj keď s vynútenými neobsadenými sedadlami. Množstvo hudobných akcií po celom Slovensku, i keď v obmedzenom režime a s dôrazom na komorné dramaturgie, evokuje dojem návratu k normálnemu životu. Po „uzavretí“ v čase prvej vlny je toto leto skutočne hlbším nádychom celej spoločnosti. Užíme si ho a nekazme si radosť predčasnými úvahami o tom, čo bude na jeseň. Nevieme, čo sa bude diať s epidemickými štatistikami a aká bude projekcia týchto čísiel v živote veľkých hudobných inštitúcií.

Náš tlačový Hudobný život je tu s vami, či už sa koncerty a hudobno-dramatické predstavenia práve konajú, alebo nie. Od začiatku roka sme priniesli niekoľko nových formátov a pokračujeme ďalej. Rozhovorom s operným režisérom a dramaturgom Júliom Gyermekom spúšťame *Svedectvá doby* – sériu veľkých rozhovorov s významnými osobnosťami-pamiatkami. S výtvarníkom Palom Machom v projekte *Nový fokus* začíname hľadať odpovede na otázku, prečo mnohí hudobníci cítia potrebu vyjadrovať sa aj vizuálne: kresbou, maľbou, fotografiou...

Vieme, že v mnohých regiónoch je ťažké zakúpiť si náš časopis v kníhkupectvách či v novinových stánkoch, a preto v týchto dňoch intenzívne pracujeme na spustení internetového predaja Hudobného života vo verzii pdf.

Nezabudnite na nás ani v septembri...

Andrea Serečinová

## V SKRATKE

**Novým riaditeľom Opery Štátneho divadla Košice** je od 1. augusta **Roland Khern Tóth**. Divadlo o tom informovalo 31. júla na svojej webovej stránke.

Tradičné letné „top“ podujatie v hlavnom meste **Viva Musical**, bežne s atraktívnou medzinárodnou ponukou „klasiky inak“, sa tohto roku z objektívnych dôvodov orientuje na slovenských interpretov. Od začiatku do konca augusta sa publiku prevažne v exteriérových lokalitách predstaví – s dôrazom na komorné projekty – pestrá domáca interpretačná špička: Dalibor Karvaj, Roman Patkoló, Martin Adámek, Milan Pala, Ladislav Fančovič či Juraj Bartoš. Na skladateľskom portréte Ľubice Čekovej bude účinkovať i Slovenský mládežnícky orchester, v crossoverových programoch sa predstavia Lenka Molčányiová či kvarteto ALEA a zaznie aj oratórium V. Godára *Querela pacis*.

V **záhrade Domu Albrechtovcov**, na bratislavskej Kapitulskej ulici, sa od 1. augusta do 20. septembra uskutoční pod názvom **Hortus Artis** 8 komorných koncertov s dramaturgiou, upriamujúcu pozornosť na diela bratislavských autorov.

K akciám, ktoré sa nevzdali tohtoročného vydania ani pod ťarchou dopadov pandémie, patrí aj **Hummel Fest**. Druhý ročník festivalu, ktorý iniciovala slovenská klaviristka Krisztina Gyöps, sa v subtilnejšej podobe uskutoční v Bratislave a vo Viedni od 4. do 29. septembra. S dielami J. N. Hummela sa na ňom predstavia domáci i zahraniční interpreti, ale aj poslucháči Konzervatória v Bratislave.

4. septembra zahájí Beethovenova 9. *symfónia* so Slovenskou filharmóniou, Slovenským filharmonickým zborom, sólistami a dirigentom R. Štúrom už **65. ročník piešťanského hudobného festivalu**, v súčasnosti sa konajúceho pod názvom Music Festival Piešťany. Festival si tohto roku pripomenie aj 40 rokov pôsobenia v piešťanskom Dome umenia.

14. augusta sa začne séria 4 koncertov pod hlavičkou festivalu **Hudba Modre**. Okrem interpretov, tradične spojených s mestom a podujatím (Mucha Quartet, Bergerovo trio), sa predstaví aj jazzový Altar Quintet a žiaci modranskej ZUŠ.

**Slovenská filharmónia** otvára 24. augusta **predaj vstupeniek** na septembrové a októbrové koncerty, preložené z minulej sezóny, ako aj prednostný predaj abonentiek na nadchádzajúcu sezónu pre držiteľov abonentiek z minulej sezóny. V tento deň sa začne aj predaj vstupeniek na **Bratislavské hudobné slávnosti**.

Aj **Štátny komorný orchester Žilina** spúšťa 24. augusta **predaj vstupeniek** na koncerty, ktoré sa uskutočnia od septembra do novembra. Na toto obdobie platia aj abonentky z minulej sezóny.

red

## Spravodajstvo, koncerty

- 2 **Slovenská filharmónia**
- 4 **Z organového kokpitu**
- 5 **Štátna filharmónia Košice**

## Rozhovor

- 6 **M. Rüegg: Denníky samoty**

## Zahraničie

- 8 **Hope@Home.de** A. Schindler
- 9 **Šostakovič bez stodoly...** A. Schindler
- 10 **Alternatívny program Pražského jara** M. Jůzová
- 11 **Cielom umenia je robiť človeka šťastným** E. Letňanová
- 12 **P. Inkinen: Dirigent musí byť psychicky silný** M. Jůzová
- 13 **Oslava hudobného života** M. Jůzová

## Hudba deťom

- 14 **Objavovanie tradičnej hudby s BANDO** V. Štubňová–L. Luknárová

## Miesto pre dvoch

- 16 **Ako sa žije... výrobcom raritných hudobných nástrojov** A. Serečinová

## Generácia XXI

- 18 **Súčasná hudba s perzskou príchutou** R. Kolář

## Osobnosť

- 22 **Hudobná kreativita ako napĺňanie humanity... (I. Medňanská)** S. Kopčáková

## História

- 24 **Vladimír Blahovec...** T. Pirníková
- 27 **Nekrológ na svetoznámeho organistu, urodzeného pána Johanna Sebastiana Bacha...** C. Ph. E. Bach–J. F. Agricola

## Svedectvá doby

- 30 **Neznášal som preplnenú scénu a prázdne hľadisko (J. Gyermek)** Z. Mojžišová

## Letná príloha / Saxofón

- 34 **Po stopách Sigurda Raschèra** L. Fančovič
- 36 **anketa**
- 38 **Vybavenie nie je nutné vždy meniť (P. Gusnar)** E. Rothenstein

## Miniprofil

- 41 **Peter Korman** R. Ragan ml.

## Z dejín slovenskej populárnej hudby

- 42 **Swing ako absolútna doména (J. Laifer)** M. Jurčo

## Jazz

- 44 **Hudobná dielňa Klaudia Kováča: I Got Rhythm**
- 46 **Jazzové orchestre východného bloku: Matúš Jakabčic CZ-SK Big Band** J. Kalász
- 48 **Jimmy Cobb...** J. Valiček
- 50 **spravodajstvo**
- 51 **I Scream, You Scream!** B. Belorid

## Recenzie: CD, knihy

## Druhý fokus

- 60 **Palo Macho s Jurajom Čižmarovičom**

Mesačník **Hudobný život**/júl-august 2020 vychádza v **Hudobnom centre**, Michalská 10, 815 36 Bratislava, IČO no 164 836  
Zapísané v zozname periodických tlače MK SR pod ev. číslom EV 3605/09  
**Redakcia:** Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 2 20470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Juraj Adamuščin (juraj.adamuschin@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk). Externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk)  
**Jazykové redaktorky:** Zuzana Konečná, Eva Planková  
**Výtvarná spolupráca:** Róbert Szegény

**Distribúcia a marketing:** Patrik Sabo (tel: +421 2 20470460, fax: +421 2 20470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Peter Beňo, Róbert Szegény • **Tlač:** ULTRA PRINT, s.r.o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a.s., Mediaprint-Kapa a súkromní distribútori • **Objednávky na predplatné** prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk • **Objednávky do zahraničia** vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03. • **Indexové číslo** 49215. ISSN 13 35 41 40 • **Obálka:** Publikum na jednom z Koncertov s publikom v Slovenskej filharmónii sedí v súlade s hygienickými odporúčaniami (foto: J. Lukáš) • **Názory** a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

# Slovenská filharmónia

## Konečne s publikom

Koronakríza bolestne zasiahla do programových plánov našich kultúrnych inštitúcií, od tých vlajkových až po regionálne, a necitlivo utlmila ich umelecké aktivity. Už teraz je jasné, že na regeneráciu svojich činností budú potrebovať celé mesiace, ak nie roky. Nechcel by som byť dnes v koži dramaturga Slovenskej filharmónie, ktorému sa pod rukami v polovici sezóny rozpadol starostlivo pripravený koncertný program a on už teraz bezpochyby vie, že dôsledky tejto pohromy ovplyvnia dramaturgický profil minimálne ďalších dvoch nadchádzajúcich sezón. Kreatívne ťažisko, najmä v oblasti múzických umení, sa presunulo na internet v podobe online produkcií: desiatky svetových hudobných interpretov prezentovali večer čo večer svoje umenie na koncertoch z domáceho prostredia (primát v neutíchajúcej aktivite prináleží v tomto smere klaviristovi Igorovi Levitovi). Takmer okamžite sa spontánne pridali aj

otvorilo **9.6.** za účasti ministerky kultúry SR vystúpenie dvojice našich prominentných interpretov – violončelistu **Jozefa Luptáka** a klaviristky **Jordany Palovičovej**. Program svojho recitálu pripravili tak, aby sa obaja predstavili striedavo v sólovom i duovom repertoári. J. Palovičová na úvod predniesla (spamäti!) Zelenkove ikonické *Hry pre Biancu* pre klavír a štyri bongá, ktoré skladateľ v roku 1991 napísal pre nemeckú klaviristku Biancu Sitziusovú. Typicky zelenkovské ludistické permutácie našli v Palovičovej už dávnejšie ideálneho tlmočníka – napokon, skladbu dôverne pozná a rada ju hráva. Aj Jozef Lupták, interpret nasledujúcej *Passacaglie* pre sólové violončelo, sa dielom Vladimíra Godára pre tento nástroj venuje dlhodobo a patrí nesporne medzi jej intímnych znalcov a propagátorov (jeho CD nahrávka skladateľových diel pre violončelo z roku 1999 tvorí dodnes referenčný rámec godárovskej interpretácie). Ďalšie tri skladby programu, *Fratres* Arva Pärta, Janáčkovu *Rozprávku*

aký som kedy mala. Celkovú náladu dotváral výlučne romantický program a najmä umelecká osobnosť klaviristu **Mateja Arendárika**. Jeho sólové, koncertné, komorné a aj pedagogické aktivity ho nesporne zaraďujú k slovenskej interpretačnej špičke. Koncert otvorilo *Šesť klavírných skladieb op. 118* Johanna Brahmsa, ktoré odzrkadľujú polaritu piesňovosti a symfonizmu 19. storočia a vznikali v čase, keď skladateľ systematizoval svoju tvorbu a dokončoval vlastný testament. Miniatura sa v posledných klavírných opusoch (116–119) stala hlavným symbolom Brahmsovej filozofie. Cyklus uvádzajú *Intermezzá a mol a A dur*, *Balada g mol* tvorí vrchol opusu, nasleduje *Intermezzo f mol*, *Rapsódia F dur* a posledné *Intermezzo es mol* je akýmsi epilógom uzatvárajúcim tritónový klesajúci ambitus podporujúci tézu o Brahmsovom hudobnom „rekviem“. Najmä tieto momenty sa stali atribútom Arendárikovho prednesu a v jeho interpretácii sa do popredia dostala symbolika drobných rétorických figúr, zintenzívil sa proces sústredenia na detail, ktorý v motívoch premyslene rozvíjal. Brahmsove posledné klavírne opusy nastavi-



J. Palovičová a J. Lupták (foto: J. Lukáš)



J. Horváth, L. Fančovič a B. Bohó (foto: A. Trizuljak)

slovenskí hudobníci; Peter Breiner sa zo svojho newyorského domicilu hlásil klavírnymi parafrázami muzikálových melódií, neúnavný Jozef Lupták ponúkal skladby zo svojho violončelového repertoáru a náš virtuózný klavirista (i saxofonista) Ladislav Fančovič si so speváčkou Janou Dekánkovou vo svojom obydli s pôžitkom zadžemovali. Slovenská filharmónia zareagovala z našich profesionálnych hudobných ústavov na túto výzvu ako jedna z prvých: okrem toho, že sprístupnila na webe svoj kompletný streamový archív, začala v apríli ponúkať sériu utorkových komorných koncertov, spočiatku off-line, teda zo záznamu, no od júna už naživo, s limitovanou účasťou zarúškovaného publika. Cyklus živých koncertov

a *Beethovenovu 3. sonátu pre violončelo a klavír A dur op. 69* odohrala ideálne kooperujúca dvojica so vzácnym, suverénne profesionálnym záberom, ktorý bol zároveň dôstojným ukončením trojmesačného filharmonického koncertného pôstu.

Ivan MARTON

## Intímny Brahms a veľkolepý Musorgskij

Osobitá atmosféra spôsobená prísnyimi karanténymi opatreniami a dodržaním nariadení obsadiť koncertnú sieň Reduty ani nie do polovice uviedla v druhom Koncerte s publikom (**19. 6.**) ten najkomornejší a zároveň najintenzívnejší hudobný zážitok,

li zrkadlo majstrovstvu interpreta na vyobrazenie spovede vsadenej do nekomplikovanej harmónie, melodiky aj hudobnej formy. Arendárik pretvoril tento odkaz s náležitou presnosťou a hĺbkou, vytvoril priestor, ktorý nás vtiahol do nálad, pocitov a atmosféry vzniku samotného diela. Bol jasne stotožnený s kompozičným myslením autora, čím ho možno neskromne označiť za súčasného „dvorného“ interpreta Brahmsa. Intimitu úvodného diela vystriedala monumentalita pôvodnej klavírnej verzie *Obrazkov z výstavy* Modesta Petroviča Musorgského. Arendárik autentickým prednesom sprítomnil *Promenádu* aj kontúry desiatich obrazov posmrtnej výstavy Viktora Alexandroviča Hartmana, ktorému skladateľ vo svojom

diele vzdal hold. S interpretačnou istotou, technickým a umeleckým nadhľadom zvládol aj neočakávané nástrahy koncertného krídla a predviedol dynamicky a farebne vyrovnaný plastický zvuk vo všetkých polohách nástroja.



M. Veľas, L. Fančovič a P. Kajan (foto: A. Trizuljak)

V jednotlivých častiach zhmotnil hravosť, nespútanosť, tajomnosť či mystiku. Ohromujúcou však bola premyslená výstavba celku a strhujúca gradácia posledných častí, ktorou si podmanil už tak nadšené publikum. Záverečný prídavok, Brahmsovo *Intermezzo b mol z opusu 117*, už len dotvoril poetickú atmosféru večera.

Eva MIŠKOVIČOVÁ

## Do tretice komorne

V poradí už tretí komorný koncert **23. 6.** bol dramaturgicky zaujímavý a rozmanitý (Schubert, Debussy, Šostakovič, Poulenc, Rajter, Schmitt), jednoznačne orientovaný na komornú tvorbu.

Prvá časť patrila hudbe pre sláčikové nástroje s klavírnym sprievodom, zatiaľ čo v druhej sa dostali k slovu drevené dychové nástroje s klavírnym sprievodom. Úvod patrila Schubertovmu *Koncertnému kusu D dur D 345* pre husle a klavír (**Jozef Horváth a Ladislav Fančovič**).

Po dlhom čase teda nastala možnosť stretnúť sa so živou interpretáciou. V tejto súvislosti si spomínam na slová Ilju Zeljenku, ktorý vnímanie hudby prostredníctvom nahrávok nazýval „hudbou v konzerve“. Živé bezprostredné počúvanie je nenahradiateľné. V prvej ukážke som pociťoval dva rozdielne prístupy: kým Fančovič jasne rozlišoval expresívne a poetické zážitky Schubertovho komorného diela, v huslovom parte nedošlo k výrazovej diferenciácii, ktorá sa v tomto diele očakávala. Dokonca sa tu objavili i drobné intonačné nepresnosti.

Výrazným skokom z romantizmu do impresionizmu bola Debussyho *Sonáta pre violončelo*

a klavír *d mol L 135* (**Boris Bohó**, Ladislav Fančovič). Sonáta je plná emocionálnych záchvátov a prekvapení. Je to nepretržitý rozhovor violončela s klavírom v bohatej kompozičnej výrečnosti. Nový duchovný svet sa nám



M. Lapšanský a Š. Kocán (foto: J. Lukáš)

otváral v Šostakovičovom *Triu č. 1 pre husle, violončelo a klavír*. Je priam neuveriteľné, že ju skomponoval ako 16-ročný. Šostakovičova hudba vstupuje do sveta až sakrálnych meditácií, čo je dôkazom autorovej výnimočnej duchovnej zrelosti. Čarovné introvertné kantilény rozvádza do variabilných vízií predznačujúcich obraz jeho neskoršieho symfonizmu.

**Matúš Veľas** (hoboj), **Jozef Eliáš** (klarinet) a **Peter Kajan** (fagot) tvorili spolu s Ladislavom Fančovičom interpretačné zoskupenie druhej polovice koncertu. Hudobníci v plnom rozsahu pochopili *Trio pre klarinet, fagot a klavír* Francisca Poulenca a dramaturgia po ňom veľmi správne siahla po diele Ľudovíta Rajtera *Quattro invenzioni*

pre hoboj, klarinet a fagot. Rajter vo svojej profesionálnej skromnosti a priamočiarosti vytvoril pôsobivé dielo, ktoré určite bude mať v budúcnosti miesto na našich koncertných pódiiach. Záver patrila francúzskemu skladateľovi Florentovi Schmittovi s názvom *A tour d'anches op. 97* pre hoboj, klarinet, fagot a klavír z roku 1943. Schmittova kompozičná práca sa veľmi výrazne odlišuje od jeho súčasných; odklon od dedičstva bol skladateľovou snahou chodiť po nevyšliapaných cestách (zvýrazňovanie dramatického gesta, expresivita...). Na záver len toľko, že po dlhom pôste bolo blaženým pocitom stretnúť sa so živou hudbou. Návštevnosť bola toho skutočným dôkazom.

Igor BERGER

## Piesňový večer Štefana Kocána

Záverečný koncert cyklu (i celej sezóny, **30. 6.**) patrila **Štefanovi Kocánovi a Marianovi Lapšanskému** a bol koncipovaný ako klasický piesňový večer. Jeho dramaturgiu tvorili diela troch skladateľov, dva vokálne bloky boli predelené klavírnym intermezom. Na úvod zaznel známy piesňový cyklus

Roberta Schumanna *Dichterliebe op. 48* na básne Heinricha Heineho. Spolu so Schubertovými *Winterreise* a *Die schöne Müllerin* patrí medzi kľúčový repertoár nemeckej romantickej piesne. V šestnástich drobných vokálnych obrazoch skladateľ znamenito vystihol ducha predlohy v nežnej a poetickej melanchólii, neostal však pri metaforách s prírodnými rekvizitami – klavírný záver už opúšťa svet romantických miniatúr v duchovno-meditatívnej rovine.

Program pokračoval výberom z klavírneho cyklu Edvarda Griega *Lyriske stykker*. Oblúbený súbor 66 charakteristických skladieb sa dá vnímať ako resumé celého skladateľovho diela, v ktorom sa dajú dešifrovať vplyvy národnej hudby a prvky jej formovania so všeobecnou platnosťou. Záver koncertu patrila štyrom piesňam Franza Schuberta: *Wanderers Nachtlied II „Über allen Gipfeln ist Ruh“*, *Aufenthalt* z cyklu *Schwanengesang*, *Du bist die Ruh* a *Liebesbotschaft* (opäť zo *Schwanengesang*). Basista Štefan Kocán disponuje nádherným hlasovým materiálom nevšednej a plnej farebnosti. Jeho výkon bol vo všetkých polohách pozoruhodne zvukovo vyrovnaný, s bezchybnou intonáciou a kvalitnou nemickou dikciou, no sústredenie sa na efektný

→ volumen v hlbkach malo občas za následok menšiu zrozumiteľnosť spievaného slova. Kocán je spevák opulentného vokálneho gesta a v piesňach nevyhnutné kvality špecifického typu rozprávača nie sú jeho najsilnejšou stránkou. Hoci sa evidentne snažil vyhnúť príliš opernému spôsobu podania piesňovej epiky, väčšinou bol jeho prejav veľmi dramatický, unesený melodikou v plynulom toku legata, zahľadený do krásy svojho hlasu a málo intímny. Napriek tomu sa mu viackrát podarilo (najmä v Schubertovi) zachytiť autentickú piesňovú atmosféru, keď udržal objem materiálu na uzde, menej plnil noty zvukom a viac slov obsahom. Majstrovský klavírny sprievod Mariana Lapšanského bol z ríše snov piesňového speváka. Svojou muzikalitou, mierou napojenia na vokalistu, precíznou modeláciou a priam filozofickým ponorom sa postaral o silný zážitok.

Veľmi citlivo zvýrazňoval podiel klavíra drobnými zaujímavými akcentmi. V schubertovskom bloku diskretné (a úspešne) smeroval speváka ku komornejšiemu a „piesňovejšiemu“ výrazu. V *Lyrických kusoch* rozvinul pútavý hudobný obraz s fascinujúcim prekreslením hlasov, ktoré delikátne dynamicky tieňoval s minucióznou rytmickou pregnanciou a vkusnou pedalizáciou.

Koncert sa, napriek (v našom kontexte) neobvyklému programu piesňového večera, stretol s mimoriadnym ohlasom publika, ktorému sa účinkujúci odmenili štýlovým prídavkom v podobe Schubertovej piesne *Ständchen*. Napriek obmedzenej kapacite a povinnosti návštevníkov mať na tvári rúško išlo o jeden z najúspešnejších pokusov našich kultúrnych inštitúcií o vyrovnanie sa s komplikovanou situáciou.

Jozef ČERVENKA

Festival **Oper auf dem See** v rakúskom meste Bregenz musel kvôli prebiehajúcej situácii s koronavírusom zrušiť svoj mesačný letný program a pretransformovať sa na festivalové dni. Vo veľkej sále Festspielhausu s kapacitou 1500 miest zaznie **20. a 21. 8.** premiéra skrátenej verzie opery buffa *Impresario* **Dotcom** **Lubice Čekovskej**. Na uvedení opery spolupracujú aj talianska libretistka Laura Olivi, režisérka Lisa Stöppler a dirigent Christopher Ward. V hlavných postavách sa okrem iných sólistov predstavia slovenské speváčky **Adriana Kučerová, Terézia Kružliaková a Eva Bodorová**. Kompletne naštudovanie štvordejstvej opery zaznie na rovnakom festivale budúci rok.

Eva MIŠKOVIČOVÁ



Z ORGANOVÉHO KOKPITU

Pestrá štvrť Pessicart, ktorá je súčasťou šarmantného mesta Nice, sa prvýkrát spomína v spisoch napoleonských katastrof v roku 1812. Kostol sv. Pavla (Saint Paul de Pessicart), postavený medzi rokmi 1935 až 1947, sa akoby schováva pred architektúrou poloburžoázných domov s talianskym nádychom. V záhradách rastú okrem tradičných citrusov aj japonské lokváty, zeleno-modré okenice na domoch sa otvárajú smerom von – len mierne a nikdy nie úplne, presne tak ako oči neprístupnej, no roztopašnej stredomorskej krásy.

Málokto by v tomto menšom chráme, nepravidelnom architektonickom patchworku rôznych dôb a štýlov, očakával 5 kvalitných organov. Skutočný objav pre organistov, neorganistov, náhodných návštevníkov i zvedavcov...

Za všetky tieto nástroje vďačíme manželskému páru zubárov „*Françoise et Jean-Michel*“, ktorí ich jednoducho kúpili pre Kostol sv. Pavla. Z vlastných financií sa ich snažili udržiavať, každý mesiac sa aktívne podieľal na koncertnom dianí, ubytovať umelcov v priestranom byte, variť dobrôtky a besedovať po nociach. Dodnes si pamätám prekrikovanie, smiech a nadšenie z týchto stretnutí...

## Päťhviezdičkový pobyt pre organistov s výhľadom na azúrové pobrežie Nice, január 2020

V lete 2018 sa nad touto vášňou zamračilo a nevedeli sme, či sa vrátia medzi nás. Autonehoda uložila na dlhší čas Françoise do

pracovnej činnosti, nekonečné ťahanice s poisťovňami, ktoré dodnes svoje záväzky nevyplátili...



(foto: archív autoriky)

kómy, Jean-Michel z toho vyšiel s mnohými zraneniami. No čas, silná vôľa, modlitby a aj šťastie pomohli našim priateľom. Nastalo obdobie riešenia ťažkých situácií, koniec ich

Predpokladali sme, že sa všetky akivity budú rušiť, priority sú teraz predsa úplne inde. Presne o rok však prišiel email: „Monika, Pascal, počítame s vami na koncert!“ Program, prilet, všetky detaily k tomu: „Neradi čakáme!“ S kolegom a priateľom Pascalom Marsaultom\* pripravujeme spoločný organový projekt na hody v Provencalsku. 25. január je sviatkom obrátenia Svätého Pavla, koncert je v nedeľu 26. januára a je mojím posledným pred karanténou. To v tej chvíli ale netuším, v duchu ďakujem za priateľov, ktorých mám a obivujem ich takmer detinskú posadnutosť.

Na letisko ma na druhý deň odvezie taxík. Sedím v ňom so Jeanom-Michelom, ktorý sa pri lúčení potmeľúdsy usmeje: „Vieš čo? Kúpil som šiesty organ. Tak do skorého videnia!“

\*Pascal Marsault bol prvým titulárnym organistom v Sapporo Concert Hall Kitara v Japonsku (1998–1999), aktuálne je profesorom na Conservatoire de Musique de Toulon, hosťujúcim profesorom Hudobnej akadémie v Bogote a titulárny organista v Saint Ignace v Paríži.